

LÜGEMIK

VEEBRUAR 2023

Õnnelaul Juhan Viiding

milline õnn on tohtida tunda
milline õnn on tohtida mõelda
kujuta ette - mõtle mis tahad
kujuta ette - vaata mis näha
keegi ei keela silmadel näha
keegi ei pane vaatamist pahaks
keegi ei pane nägemist pahaks

alati tohib midagi tunda
isegi tõde võib tahta tunda
tõde võib isegi tahta teada
hoida teadmatust enda tunda
hoida tundmatut enda tunda

laulda laulu kinnise suuga
laulda laulu lahtise suuga
olla kodus ja kõndida õues
minna metsa ja rääkida puuga
tunda tuksumist oma põues

saada hakkama vähega:
hääle
pildi
ja
tähega
(1983)

FOTO: GLEB VOLODTŠENKO

A circular portrait of Jukka-Pekka Kujala, a middle-aged man with a grey beard and glasses, wearing a dark blue traditional Finnish garment (kangas). He is smiling slightly. The background shows a blurred outdoor setting with a yellow structure.

Meie kool liitus „Kiusamisest vabaks!“ programmiga

Onoluline, etkoolikeskkond oleks hooliv ja turvaline. Seetõttu liitus ka Lääne Ühisgümnaasium „Kiusamisest vabaks!“ programmiga. Millega on tegemist, selgitas meie lugejale sotsiaalpedagoog Inga Haabma.

Mis on „Kiusamisest vabaks!“ programm?

Tegemist on Taani Roskilde ülikooliteadlaste välja töötatud ja Eesti põhikooli õppekavaga kohandatud kiusamist ennetava programmiga, mis on mõeldud õpilastele, spetsialistidele, lapsevanematele ja kogukonnale. Programm põhineb neljal väärtusel: **sallivus, austus, hoolivus ja julgus**. Programmi eesmärk on sõbraliku ning kaaslast toetava ja tunnustava õhkkonna kujundamine, mille abil luuakse lastegruppides kiusamist ennetav käitumiskultuur, kus suhtutakse üksteisesse sallivalt ja austavalt, kus hoolitakse ning vajadusel ollakse julged, sekkutakse ja kaitstakse kaaslast. Programmi meetodilised vahendid on eelkõige mõeldud esimesele kooliastmele, aga on hõlpsasti kohaldatavad ja kasutatavad ka II ja III kooliastmes.

Kõigiga ei pea olema sõber, aga peab olema hea kaaslane.

Kust ja millal tuli mõte „Kiusamisest vabaks!“ programmiga liituda?

Lääne Ühisgümnaasium polnud senikui kiusamist ennetava programmiga liitunud, seega hakkasin sügisel uurima, kas ja millise programmiga meie kool võiks liituda. Rääkisin läbi ka kooli juhtkonnaga ja kaalukausile jäi just „Kiusamisest Vabaks!“ programm. Ainuüksi üks programm ju muutusi esile ei too, oluline, et meeskond või õigemini kogu koolipere (sh ka lapsevanemad) teravikuna usuks sellesse ja töötaks selle nimel.

Mida pidi kool tegema selleks, et programmiga liituda?

Esimese sammuna tuli allkirjastada koostöökokkulepe. Lisaks pidi kooli meeskond läbima 8-tunnilise põhikoolituse, mis toimus jõuluvaheajal. Koolituse raames tutvustati programmi materjale ja meetodikaid, tegime koos meeskonnaga läbi

Sotsiaalpedagoog Inga Haabma käes on programmi sümbol Sõber Karu, plakatil aga kirjas programmi neli põhiväärtust.

FOTO: KRISTI SAKSING

mitmeid praktilisi ülesandeid, mis andsid näpunäiteid, kuidas igapäevatoos antud programmi materjale saab koos õpilastega kasutada. Lisaks põhikoolitusele tuleb kooli meeskonnal uue õppeaasta alguses läbida ka täiendkoolitus.

Mis muutub õpetajate jaoks?

Kindlasti nõuab see õpetajatelt lisaressurssi, aga usun, et meie kooli õpetajad on nõus panustama selle nimel, et kooli õhkkond oleks sõbralikum, sallivam, hoolivam, toetavam ja kokkuhoidvam. See, kuidas õpetaja suhtleb lastevanematega, kolleegidega, on juba suureks eeskujuks õpilastele. Seega nii õpetaja kui ka õpilane peab suhteldes teistega meele pidama esimese küsimuse juures välja toodud väärtusi – austus, hoolivus, sallivus, julgus.

Programmiga liitudes said õpetajad ka ligipääsu erinevatele meetodilistele materjalidele, mis aitavad õpetajatel programmi sisu siduda õppetööga. Materjalide seas on erinevaid sõnaja rollimänge, ristsõnu, juhtumi arutelusid jms. Suureks plussiks on antud programmi puhul ka see, et kõik materjalid on juba valmis tehtud, vaja on lihtsalt

aega ja tahtmist neid läbi viia. Kindlasti iga uus asi võtab aega, aga nii kaua, kui on tahtmist ja soovi midagi muuta, on kõik tehtav.

Mis muutub õpilaste jaoks?

Niinagu õpetajad, niipea ka õpilane meele pidama ja ka järgima nelja põhiväärtust: sallivus, hoolivus, austus ja julgus. Kogu programm põhineb nendel väärtustel. Mulle väga meeldis koolitaja poolt välja öeldud lause: „Kõigiga ei pea olema sõber, aga peab olema hea kaaslane!“

Mis eesmärk on „Kiusamisest vabaks!“ sümbolil, lillal karul?

Lilla karu nimi on Sõber Karu. Nimelt lilla värv on rahvusvahelise kiusamisvastase päeva värv ja see on ka põhjuseks, miks antud karukene on just lillat värvi. Lilla värv sümboliseerib turvalisust, hellust ja hoolivust. Sõber Karu on eelkõige kasutatav õppevahendina. Sõber Karu võib olla hea sõber, kuulaja, eeskujud, hääletoruks lapsele, lohutaja jpm. Sõber Karu said koos meetodilise kohvriga kõik meie kooli algklassid, lisaks on kolm

kohvrit + kolm Sõber Karu kasutuses ka II kooliastmes.

ÕPETAJA EVE LEOLA:

„Üle ega ümber ei saa ka pikast suvepuhkusest, mis on tõeline kirss tordil!“

Alates 2022. aastasügisest töötab meie koolis inglise keele õpetajana Eve Leola, ühtlasi on ta ka 4.a klassijuhataja. Ta oli lahkesti nõus andma intervjuud ning kõnelema meile oma ametist, elust ja hobidest.

KÜSIS: SANDRA SIILBEK

Kelleks te soovisite väiksena saada?

Mingitväga suurt ja kindlat unistust kellekski saada mul vist polnudki, aga nagu kõigile väikestele tüdrukutele, siis meeldis ka mulle juuksurimäng. Ka meeldis mulle ise rõivaid välja mõelda ja need siis üles visandada-joonistada. Nii et ilmselt ma soovisin saada juuksurist moeloojaks.

Miks sai teist õpetaja?

Õpetajasai minust justkui juhuslikult. See ei olnud kindlasti keskkooli lõpetades mu suur unistus. Asjaolude kokkusaatmisel juhtus aga just see, et asusin õppima klassiõpetajaks, millele lisandus põhikooli inglise keele õpetaja eriala. Meil oli väga tore kursus ja õpingute ajal saime väga palju õpitut kohe ka praktikas rakendada. Avastasin siis selle, kui väga mulle meeldis õpilastega töötada ja kui palju õpetajaamet pakub. Seda arvan, muideks, siiani! Alles hiljaaegu mõtlesin sellele, et elus ilmselt satutakse ikkagi veidi nagu ettemääratult teatud kohtadesse ja ilmselt see, et ma töötan just koolis, on ka tegelikult juba kusagil varem paika pandud. Ma olen oma ema poolt neljandat põlve õpetaja. Minu vanavana-isa oli koolidirektor ja kogukonna aktivist, minu vanaema hinnatud matemaatikaõpetaja ja samuti töötanud koolidirek-

Eve Leola oma perega, keda ta peab oma suurimaks hobiks. FOTO: EVELIN VIRNAS

torina, minu ema on õpetanud koolis keemiat ning mina olen töötanud siiani inglise keele õpetajana ning veidi ka klassiõpetajana.

Mis on õpetajaameti juures kõige meeldivam?

Õpetajaamet nõuab palju ja samas ka annab väga palju tagasi. Õpilaste siiras huvi ja särasilmsus innustab väga! Peale selle on koolis tööl väga toredad inimesed. Õpetajaametis tuleb ka ise olla pidev õppija ning see elukestva õppe mõte on mulle samuti väga sümpaatne. Üle ega ümber ei saa ka pikast suvepuhkusest, mis on veel tõeline kirss tordil!

Mida muudaksite koolielu juures?

Alustaks sellestüsnalihtsast, samas nii olulisest asjast, et kool võiks alata kell 9.

Miks valisite just Lähte kooli oma töökohaks?

Otsisinuusi (tööalaseid) väljakutseid. Lisaks on Lähte kool minu kodukool: minu kolm last õpivad Lähte koolis. Tundsin juba varasemalt mõnda õpilast, nende vanemaid ja ka õpetajaid. Töötan nüüd oma kogukonna koolis ja mulle väga meeldib see!

Milline on teie arvates Lähte kooli õpilaste inglise keele tase?

Inglise keele tase on minu arvates hea. Niinagu mujal, nii on ka Lähel väga suurepärase keeleoskusega õpilasi. Ja on ka neid, kellel on väga raske ja kes vajavad lisatuge õppimisel või peavad lihtsalt tohutult palju pingutama, et keel selgeks saada.

Te olete töötanud Lähel viis kuud, kuidas on teile seni meeldinud?

Needviis kuud on läinud kiirelt, on olnud kohanemise ja sisseelamise aeg. Kohati on olnud väsitav ja ka keeruline, samas on olnud ka palju toredat.

Millised on teie hovid?

Minukõige suuremaks hobiks on minu pere ja kodu. Mul on neli vahvat last ja suurepärane abikaasa. Elame vanas, minu abikaasa vanavanematelt päritud talus, mida ümbritseb hiigelsuur paarihektariline aed. Oleme oma kodutalu ise renoveerinud, kõpitsenud, ümber ehitatud. See töö jätkub siiani ja lõppu pole näha. Mulle meeldib väga looduses liikuda: jalutada, matkata, nii-sama uidata. Nii Eestimaal kui ka välismaal. Reisimine meeldib samuti väga, püüan nuputada viise, kuidas seda võimalikult palju teha. Väga meeldib ka raamatuid lugeda.

Kui saaksite endale valida mingi supervõime, siis millise ja miks?

Mulle meeldiks ajas rändamise võime. Liiguksin tagasi nii minevikku kui ka edasi tulevikku. See oleks väga põnev!

Mis on teie lemmikraamat ja miks?

Lapsena armastasin väga Astrid

Lindgreni raamatuid, olen need vist kõik viimсени läbi lugenud, mõnda neist korduvalt. „Bullerby lapsed“ on mul kohati peas. Arvan siiani, et Lindgren on üks parimaid (laste)kirjanikke läbi aegade. Tema võime ka keerulistest teemadest lihtsalt, arusaadavalt ja südamlilikult kirjutada, on imetlusväärne. Mulle meeldib väga ka Tõnu Õnnepalu looming, samuti on väga hea Põhjamaade romaanisari.

Kes on teie suurim eeskuju?

Mul ei ole üht suurimateeskuju. Inspireerivad kõik loomingulised, laia silmaringiga säravsilmsed inimesed.

Mida soovite ja soovitate Lügemiku lugejale?

Unistage julgelt ja suurelt! Uskuge iseendasse!

ÕPILASED JOONISTASID TULEVIKKU

Jääajakeskuses on üleval näitus meie kooli 5. klasside õpilaste fantaasiaküllastest kunstitöödest.

KRISTI SAKSING, huvijuht

Juba enne kui sügisel LÜG-sse ametisse tulin, olin oma endise töökoha, Jääaja keskuse juhataja Kadri Valneriga arutanud kooli ja looduskeskuse vahelise koostöö võimaluste üle. Et noori harida ja kaasata. Selles, et meie planeedi ja looduse käekäik on inimtegevuse mõjul kehvast seisust, ei kahtle enam keegi. Keskkonna Investeeringute Keskuse ehk KIKi õppeprogrammidest Jääaja keskuses on meie kooli lapsed ikka osa võtnud, nüüd avanes neil ka võimalus oma panus uue ekspositsiooni loomisele anda.

Jääaja keskuse kolmas korrus oli vastu talve uuenemas ja kõik selle teemad pühendatud inimese tegevuse mõjule keskkonnale. Näitusel „Kas ehitame rehvitorni kuule?“ saab teada, et üsna lähikese aja – aasta – jooksul suudavad autotööstused toota nii

5.a klassi õpilase Mia Paasi töö.

FOTO TÖÖST: KRISTI SAKSING

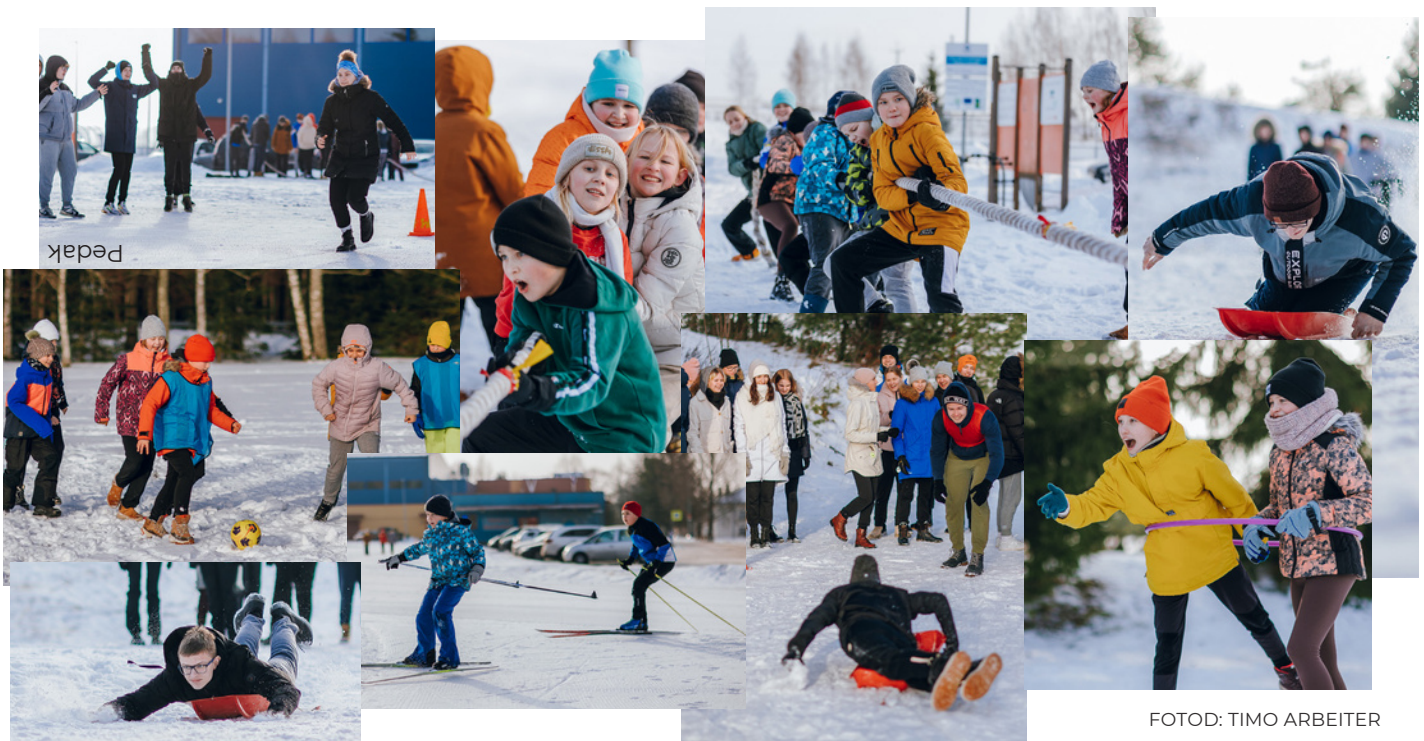
palju autokumme, mis üksteise otsa panduna ületavad isegi Maa ja Kuu vahemaa. Sellise ja palju- de sarnaste näidete varal loode- takse inimesi elu üle mõtisklema panna. Autotööstuse edasine kuni- junemine võetakse samuti tee- maks ning selles osas said Lähte õpilased oma joonistustega õpetaja te- levisiooni kaudu oma klassi õpilastele samuti. Et oleks lihtsam visioo- ni paberile panna, tuli Kadri ka

kooli, et õpilastele näitust tutvustada ja kõnelda tulevikutranspordist üldisemalt.

Õpilased on oma töödes fantaasia tõsiselt lendama lasknud ning pole puudu ka tehnilisest taibust. Alates sellest, et auto liigub ainult siis, kui juht roolis laulab, kuni selleni, et auto liigeldes õhku puhastab, mitte vastupidi. Värv- ja infoküllaseid LÜG õpilaste joonistusi, mis on eraldi ekraanile kuvatud, saab talveperioodil vaatama tulla kolmapäevast pühapäevani kella 10st 17ni.

Jääaja keskusel on plaanis veel mitmeid rohe- tehnoloogia projekte käima lükata, kuhu noored saavad panustada, eesmärgiks kutsuda neid loo- valt ning teadlikumalt mõtlema. Looduse nimel. Hoiaime kindlasti sidet!

SPORDIPÄEV PAKKUS TALVELUSTI JA LUMES MÜTTAMIST

FOTOD: TIMO ARBEITER

ÕPETAJA ELVE KALDOJA:

„Eestlased on üks erakordselt tubli ja tark rahvas. Me oleme tolerantset ja paindlikud, kohanemisvõimelised igas olukorras.“

Elve Kaldoja on meiekooli inglise keele, psühholoogia ja inimeseõpetuse õpetaja. Sügisel saab tal Lähtel töötatud 34 aastat ning näinud, kuidas õpilased ja kool ajaga muutunud on. Miks temast sai õpetaja, kust tekkis huvi psühholoogia vastu, milline on ideaalne laupäev ja kes on olnud tema suurimaks eeskujuks? Nendele ja mitmetele teistele küsimustele oli ta lahkesti nõus vastama.

KÜSIS: CÄROLYN KALDA

Kelleks te lapsena saada tahtsite?

Kindlat plaani mul polnud. Mu lemmikaine koolis oli geograafia. Olin väga hea kirjandite kirjutaja ja suur raamatusõber. Gümnaasiumis selgus, et mul on annet kirjandusteoste analüüsi peale. Läksin ülikooli õppima eesti filoloogiat.

Miks te valisite just inglise keele õpetaja ameti?

Ametivalisminu. Kui muutus riigikord, oli äkki vaja palju inglise keele õpetajaid. Ma olin gümnaasiumis käinud inglise keele kallakuga klassis. Õppisin avatud ülikoolis kolm aastat inglise keele õpetajaks. See oli ümberõppe kursus nendele inimestele, kes töötasid mingi muu aine õpetajatena.

Kust teil tekkis huvi psühholoogia vastu?

Juhuslikult. Olin peale ülikooli mitu aastat lastega kodus. Kui kolisime Lähtele, olin sunnitud lasteaeda tööle minema, sest

see oli ainus variant enda lastel sinna koht saada. See töö ei pakunud mulle vaimset pinget, muutusin kurvaks ja tundsin, et kogu mu haridus on raisku läinud.

Parasjagu avati psühholoogia kaugõpe (tänapäeval avatud ülikool). See võttis vastu kõrgharidusega inimesi. Abikaasa soovitas õppima minna, ju teda häiris minu halb tuju ja vaimne loksumine. Nii ma sinna läksingi. Seal oli kirju seltskond, esindatud olid kõikide Eesti ja mõnede Venemaa ülikoolide lõpetajad. Oli paar koolidirektorit, mitu arsti, ametnikke, isegi üks lennujuht, kes oli lenduriks õppinud.

Sain hea lisahariduse, pidin meelde tuletama kooliaegse bioloogia ja matemaatika. Jõudsin ka arusaamisele, et psühholoogi tööd ma teha ei taha, õpetamine sobib paremini. Olen siiski hingelt filoloog. Hiljem inglise keelt õppides sain aru, et seal olen õiges kohas.

Oma klassis veebruari alguses tehtud foto. Lähtel töötab õpetaja Elve 1989. aasta sügisest.

FOTO: GLEB VOLODTSENKO

Mis teile teie õpetaja ameti juures kõige rohkem meeldib?

Töö on väga vaheldusrikas. Kuialustad 3. klassis väikeste lastega ja jõuad nendega põhikooli lõpu, tunned rahuldust, et oled midagi ära teinud. Tore on see, kui mõni endine õpilane astub ligi ja räägib, kuidas tal nüüd läheb.

Mis on teie töö juures kõige emotsionaalselt kõige raskem?

Seesama vaheldusrikkus halvas tähenduses.

Kuidas on õpilased ajaga muutunud?

Maailm on muutunud. Kõik inimesed on lapsed ja noored omas ajas. Mingid põhiasjad jäävad aga ikka samaks. Lapsed mängivad, aga mänguasjad on teistsugused. Teismelised armuvad, otsivad oma identiteeti, nii nagu see on alati olnud.

Kuidas Lähte kool on aastatega muutunud?

Kool on muutunud samuti, nagu on muutunud kõik meie ümber. Keegi ei kujuta ju ette, et me läheme WC-sse oma paaberiga või klassis pole võimalik filmi vaadata.

Kuidas teile Lähte koolis praegu õpetada meeldib?

Meilonendiselettore kollektiiv ja toredad õpilased. Meie kool on paraja suurusega.

Palun jagage lugejaga mõnd naljakat mälestust kolleegidest ja õpilastest!

Mul oli kombeks psühholoogia töödes küsida, mis eristab inimest ja looma. Alati tuli lõbusaid vastuseid. Näiteks „Üks on karvane ja teine sile.“ või „Ühel on neli jalga teisel kaks.“.

Mõnel õpilasel on hea huumorimeel. Õppisime inglise keele tunnis eksootilisi loomi. Kui jõudsime kaamelini, ütles üks 5. klassi poiss, et nüüd ta peab küll oma suitsupaki kottist välja otsima. See oli aastaid enne e-sigarette.

Mis teile tänapäeva ühiskonnas muret valmistab?

Reaalne sõjaoh.

Mille üle te rõõmustate, kui mõtlete Eesti ja eestlaste peale?

Eestlased on üks erakordselt tubli ja tark rahvas. Me oleme tolerantid ja paindlikud, kohanemisvõimelised igas olukorras. Meie ajalugu arvestades ei tohiks meid riigi ja rahvana olemas olla, aga me oleme.

Kuidas te vabariigi aastapäeva varem tähistasite ja nüüd tähistate?

Veneajalkoduseitähistatud,

Volka

Õpetaja Elve on vanaema poolaastastele kaksikutele, kellega tegelemine on justkui hobi eest.

FOTO: ERAKOGU

aga mainiti alati ära. Praegu vaatan telekast paraadi ja presidendi vastuvõttu. Panen lipu lauale ja laulan hümnid kaasa.

Mida te soovitate ühele peagi täiskasvanuks saavale noorele?

Etta teeks kõik omaunistuste täideviimiseks, ükskõik kui suured ja võimatuna tunduvad need on. Kui sa ei saavuta päris seda, mida tahtsid, ei jää sind vähemalt painama, et sa ei üritanudki.

„Kõik inimesed on lapsed ja noored omas ajas. Mingid põhiasjad jäävad aga ikka samaks.“

Millega te valite tegelete?

Mul on pooleaastased kaksikutest lapselaps, nendega tegelemisele läheb palju aega, aga see on ka puhas rõõm. Aastaid olen tegelenud mälu-mänguga. Armastan Euroopas ringi reisida, käia kunstigaleriides ja muuseumides.

Mis filmi või raamatut te viimati vaatasite-lugesite? Kas julgete seda ka teistele soovitada?

Katalooni kirjanik C.Ruiz Zafon „Barcelonatri-loogia“ viimane osa on pooleli. Tal on ka häid noorsooramatuid. Viimasel ajal olen vaadanud kriminaalsarju. Eelistan Euroopa omasid. Hollywoodi sarjad on väga etteaimatavad.

Milline näeb välja teie ideaalne laupäev?

Magan hommikul kauem. Teen kohvi, toon postkastist lehe, sirvin seda ja naudin hommikusööki. Kuulan raadiost laupäevaseid poliitikasaateid. Sõltuvalt ilmast lähen jalutama või jään koju ja lahendan ristsõnu või kerin ennast tugitoolis kerra ja loen midagi.

Mida te teeksite, kui võidaksite lotoga miljon eurot?

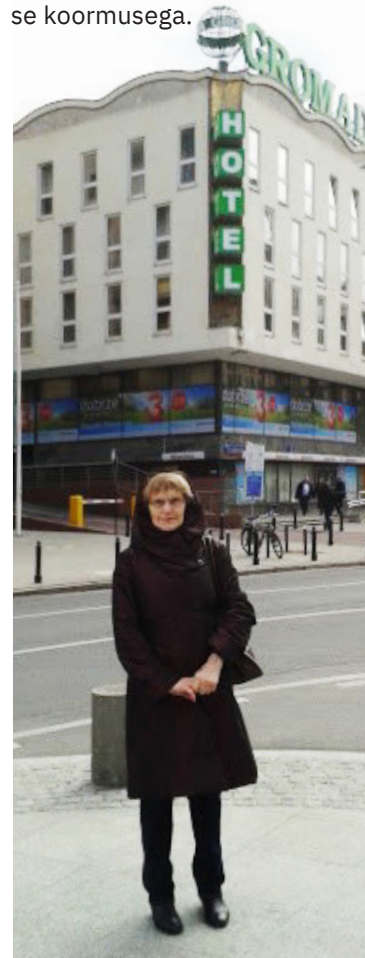
Annaksinosa lastele, et nad saaksid parandada oma elamistingimusi. Soetaksin endale mere äärde väikese suvekorteri.

Kes on olnud teile suurimaks eeskujuks?

Vanaema, kes suri, kui käisin 5. klassis. Ta oli erakordselt positiivne ja rõõmsameelne inimene.

Millisena te kujutate ennast ette viie aasta pärast?

Ilmselt olen siispensionilvõi töötan koolis mingi väga väikesekoormusega.

Üheks õpetaja Elve hobiks on reisimine. Pilt on tehtud Poolas.

FOTO: ERAKOGU

13. detsembril käis grupp gümnasiste Riigikogus ja Euroopa Elamuskeskuses. Õppekäigu korraldas 11.t õpilane Karl-Marten Kütt ja õpilasi saatis õpetaja Erki Veikar.

FOTO: ANNA LEINSALU

20. detsembril toimunud 4.–8. klasside jõulupeol oli võimalus ka fotonurgas pilti teha. Fotol on osa 6.a klassist koos klassijuhataja Kertu Palmiga. 6.a klass valiti ka peo kõige eeskujulikumaks klassiks.

FOTO: MARIANN TORIM

25. jaanuaril käis kolmas kooliaste ehk 7.–9. klassid Otepääl tuubitamask ja kelgutamas. Ilmaga vedas ning nii õpilased kui ka mõned õpetajad lustisid mäe peal ligikaudu kolm tundi.

FOTO: NATALI KARIS

Tafenuu

20. jaanuaril toimus Tabivere koolis traditsiooniline kõrgushüppevõistlus Tartu valla koolinoortele. Meie õpilastest osalesid võistlusel Markus Soikonen, Marti Olo (oma vanuseklassi pronks), Johannes Visk (kuld), Robin Vaher (hõbe) ja Sepo Hiimäe (kuld). Sepo Hiimäe tulemus (1.70) oli ühtlasi ka võistluse üldarvestuse parim tulemus. Võistluse korraldas Tartu Valla Spordiklubi. Fotol keskel Sepo Hiimäe, paremal Robin Vaher.

FOTO: ERAKOGU

30. detsembril 2022 toimus Lõuna-Itaalias Salerno provintsis rahvusvaheline konkurss, millest võtsid osa seitsme riigi esindajad. 10.ts õpilane Teele Tammet saavutas Etta Jamesi looga „Somethings gotta hold on me“ oma vanuseklassis esikoha. Teele õpib laulmist WAF laulukoolis. Õnnitleme!

FOTO: ERAKOGU

2. veebruaril toimunud Tartumaa meistrivõistlustel korvpallis saavutasid meie kooli gümnasistid teise kohta, võistlusel osales neli kooli. Noormehi trennib Ivi Kaljuvee.

FOTO: ERAKOGU

2019. aastal avatud Lähte noortekeskus (Kase 7) ootab külastama ja aega veetma kõiki 7–26aastaseid Tartu vallas elavaid noori.

KAISA KREELA

Kui peaksid mõnel päeval peale kooli jääma üksi, on Lähte noortekeskusesse minek just sobiv. Seal võtavad sind vastu juhataja Liisi Ilves ja lõbus seltskond. Ühiselt koos on võimalik leida erinevaid harivaid ja lõõgastavaid tegevusi. Tihtipeale on leitud endale uusi sõpru, kellega hiljem koolipäevad lõbusamalt mööda saata. Kui aga on soov noortekeskusesse lihtsalt puhkama või õppima minna, leiab igaüks endale vaikse nurgakese. Noortekeskuses leiab endale tegevust igas vanuses noor. Võimalik on mängida piljardit, lauajalgpalli ja ka näiteks õhuhokit. Riulist võib leida palju erinevaid lauamänge ning olemas on ka Xbox. Lisaks igapäevastele tegevustele on võimalus osa võtta ka erinevatest nädalaprogrammidest.

Kevadel toimus meigikoolitus ning käidi kätt proovimas ka airsoft'is. Puudust ei pea tundma ka väljasõitudest. Suve lõpus rändas noorteka seltskond Põltsamaale, kus külastati WParki ja sügisel jõuti Tallinnasse „Ma näen su häält“ saate salvestusele.

Toimuvad ka iganädalased huviringid: esmaspäeviti käiakse ratsutamas ning teisipäeviti toimub Noorte DJ Kooli korraldatav huviring. Koos noortekeskuse perega on võimalik olla ka ühiskondlikult kasulik. Sellega aastal osaleti näiteks Äksi avatud õuedel, kus korraldati sügisrahvakut.

programm oli samuti täis põnevaid tegevusi: külas käis Psühohobuss, mõtted pandi proovile Seiklus Kuubis mobiilses põgenemistoas ja toimus „Noorteka öö“, kus keskusse oli võimalik jääda ööbima. Kõik eelmainitud sündmused toimuvad noortele tasuta.

Lähte Noortekeskuse lahtiolekuaegade kohta võib leida infot Instagrami ja Facebooki

LÄHTE NOORTEKESKUS:

Koht nii rõõmude kui ka murede jagamiseks

Noortekeskuses käis külas Seiklus Kuubis.

2 X FOTO: LIISI ILVES

Noortekeskus iganädalases ratsatreenis.

lehtedelt (Lähte Noortekeskuse nime alt). Facebookist võib leida ka grupi, millega tasub liituda, sest seal liigub info erinevate tegemiste kohta kõige kiiremini. Kellel nimetatud sotsiaalmeedia kanalitel veel kontot pole, võib leida vajalikku infot ka Tartu valla kodulehelt.

Noortekeskuse päevad algavad tihtipeale koos laua ümber istumisega ja arutlemisega, mis päeva jooksul juhtunud on. Rääkida võib nii rõõmudest kui ka muredest. Kui tekkinud on probleem, mil-

lest teiste ees rääkida ei tahaks, võib alati individuaalselt pöörduda ka noorsootöötaja Liisi poole, kes kõik mured alati ära kuulab ja nõu annab. Noorsootöötaja poole võib pöörduda ka siis, kui pole ideid, mida loovtöö või praktilise tööna läbi viia. Lähte noortekeskuses ollakse valmis abistama nii idee leidmisega kui ka läbiviimisega. Ühendust on võimalik võtta ise noortekeskusesse minnes, telefoni teel, e-maili teel või Lähte noortekeskuse sotsiaalmeedia kanalites.

Kontakt:

Liisi Ilves

Telefon: 524 2876

E-post: liisi.ilves@tartuvald.ee
noortekad.tartuvald.ee/lahte

Teosed, mis jätsid jälje

Minu pisikesele kultuuriküsimustikule oli 14 vastajat – oli nii õpetajaid ja koolitöötajaid kui ka õpilasi kõigist kooliastmetest. Suur tänu teile kõigile! Loosiõnn naeratas 11.t klassi õpilasele Sigvrid Sootsile. Palju õnne! Kuna leheruum on piiratud, siis kõiki vastuseid ma välja tuua ei saa, aga püüdsin lugejatega jagada võimalikult palju erinevaid arvamusi.

ANNE-LIIS TULSKII

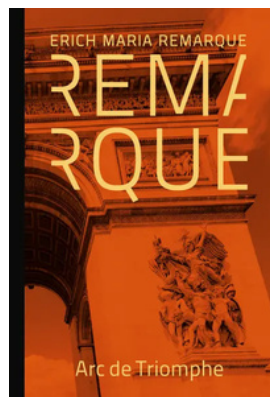
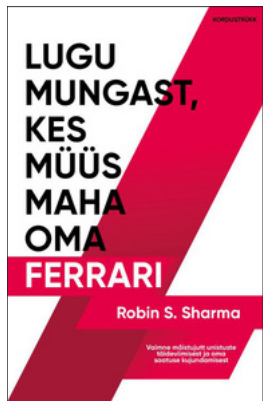
Mis raamat on Sind enim mõjutanud?

- E. M. Remarque „Triumfikaar“ - Laura Tamme
- R. Sharma „Lugu mungast, kes müüs maha oma Ferrari“ - Matthias, 11.t
- G. Orwell „1984“ - Ilja, 10.ts
- A. D. Foster „The Damned“ triloogia - Gleb, 12.ms
- J. Peterson „12 Rules for Life: An Antidote to Chaos“ - Sigvrid, 11.t
- K. Abe „Luitenaine“ - Berit Tafenau
- A. Kivirähk „Kaka ja kevad“ - Jaana Lukanen

Kuidas see Sind mõjutas?

„Andis mõista, kuidas maailmal ajaloo pole inimese elul olnud mingit väärtust (tähtis on hoopis, et dokumendid on korras).“ - Laura Tamme

„Sain aru, et materiaalne vara ei tee inimest täiesti õnnelikuks ning kõige rohkem mõjutab inimese heaolu tema vaimne tervis ning tema sisemine olek.“ - Matthias, 11.t

„See näitas mulle, et inimene võib olla poliitilise režiimi vang. Raamatus on hästi näidatud, kuidas inimene käitub, kui tal ei ole vabadust. Raamatus on väga hea tsitaat, mis mõjutab meid siiaaani: „SÕDA ON RAHU, VABADUS ON ORJUS, TEADMATUS ON VÕIM.“ Praegu maailmas üleüldse on sama olukord, kuid te-

gelikult inimesed on poliitikute orjad, kellel ei ole vabadust, need ei saada öelda mitte midagi valitsuse vastu. Koolides õpetatakse lapsi riigile raha teenima, mitte ausas ühiskonnas mõnutundes elama.“ - Ilja, 10.ts

„Pani mind enda käitumisele mõtlema, hakkasin rohkem mõtlema asjadele, miks ja mis juhtus, kuidas vältida. Hakkasin jahtima korrektsust endas – olla inimestest.“ - Matthias, 11.t

Mis film on Sind enim mõjutanud?

- „u.Q“-Angela, 11.ms
- „Shawshanki lunastus“ - Ilja, 10.ts
- „Interstellar“ - Tiit Helm
- „Zootropolis“ - Grete, 9.a
- „Pulp Fiction“ - Berit Tafenau
- „The Wolf of Wall Street“ - Kertu, 10.ms
- „Roheline miil“ - Matthias, 11.t

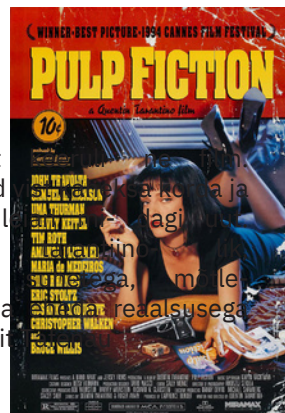
Kuidas see Sind mõjutas?

„Uku Kuudi raske saatus ja huvitav muusika läks hinge, paar laulu lisasin ka oma Spotify playlisti. Film oli tõeliselt põnevalt ja kunstiliselt teosatud.“ - Angela, 11.ms

„Film näitas mulle, et suhted inimeste vahel tekivad mitte välimuse, vaid tegude pärast. Praegu Eestis on tugev rasism. Mina kuulas inimesed ütlevad mulle, et ma ei räägiks vene keelt. Tegelikult sellised filmid võivad mõjutada inimeste käitumist meie ühiskonnas.“ - Ilja, 10.ts

„Pani sügavamalt mõtlema inimkonna tulevikule Maal ja maailmaruumis, aja relatiivsusele ja „ussiaukudele“ aegruumis.“ - Tiit Helm

„Äärmiselt mahu- ja ülimalt vaadatud iga kord. Äärmiselt keeruliste mapanev ja film.“ - Berit

Mis teatrietendus on Sind enim mõjutanud?

- „Nad tulid keskööl“ - Jaana Lukanen
- „Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“ - Kristi Saksing
- „Carmen“ - Gleb, 12.ms
- „Armastus kolmeapelsini vastu“ - Tiit Helm

Kuidas see Sind mõjutas?

„Pani mõtlema ajaloos olnud õuduste peale ja tõmbama paralleele praeguste kohutavate sündmustega Ukrainas. Näitas armastuse jõudu, inimese tugevust, iseeni jäämist, ema ja poja suhte sügavust. Mõjuv lavakujundus, sobiv muusika, suurepärase näitlejatööd, pikad, mõjuvad, kandvad pausid näitlejate tekstides. Oli tõsine etendus, aga raputas hinge.“ - Jaana Lukanen

„Võib öelda, et maailmaklass. Etendus kestis neli tundi ja mäletan, et pool sellest ajast pisarad lihtsalt voolasid. Olin ka kenasti lapseootel, paljud elutööd ja õigused selleks ajaks juba ka omandatud. Lugu on eluline ja näitlejad ei näidelnud, vaid elasid seda elu. Anu Lamp on muidugi klass omaette.“ - Kristi Saksing

„Mõjutas nii, et ma ise aru ei saanud, kuidas täpselt. Olin üsna segaduses, kuna novelli ma ei lugeanud, nii et etendus oli minu jaoks üsna šokeeriva mõjuga.“ - Gleb, 12.ms

„See lavastus saavutas oma ajas (90ndad) üli suure menu, mille tagasid vaimukas lavastaja ja näitlejatöö ning paroodiline improvisatsioon Eesti tolleaegsetel päevakajalistel teemadel. Tänu „Kolmele apelsinile“ avastasin enda jaoks mitmed andekad eesti näitlejad ja hilisemad lavastajad, keda tänaseni imetlen. Lisaks on „Apelsinid“ andnud minu põlvkonna eestlastele väga häid tsitaate/kilde igaks elujuhtumiks.“ - Tiit Helm

2023 — musta Vesijänese aasta

SÕPRUSEST JA
ARMASTUSEST
ON MÕELDUD
NII...

VARIA

22.jaanuaril algas Hiina kalendrijärgi musta Vesijänese aasta.

Info kogus: **KARMEN**

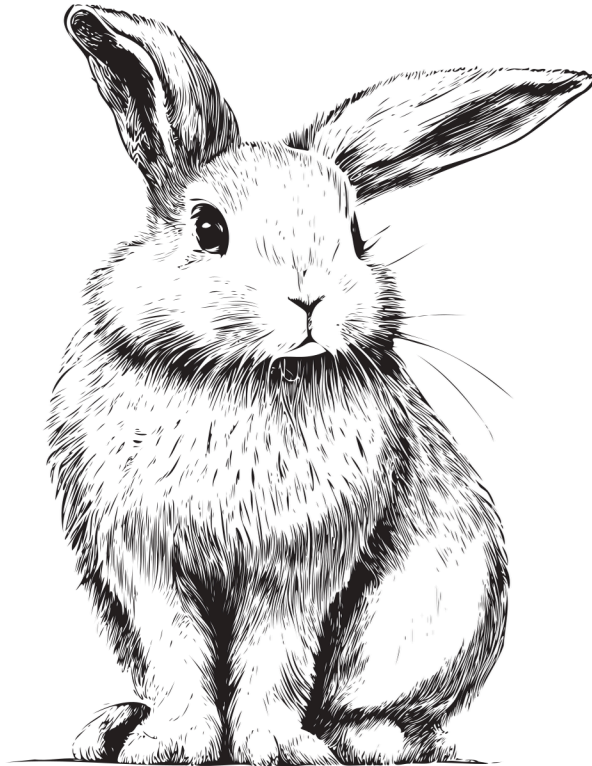
Hiinas kestab uue aasta tähistamine 15 päeva pikkuse festivaliga.

Jänes elab suursugust ja muretet elu. Rahu on talle püha, konservatiiv nagu ta on, vihkab jänes kõike, mis ta rahu rikub või mis seab teda probleemi ette.

Jänese aastal sündinud inimesed on seltskonnaloomad, ent suhtlemises on nad tagasihoidlikud.

Elukutsed, mis Jänese aastal sündinule sobiksid: advokaat, modell, sisustusarhitekt, antiigikaupmees, diplomaat, moelooja, näitleja, kohtunik, käsitöoline.

Kuulsaid jäneseid: Johnny Depp (1963), Angelina Jolie (1975), Albert Einstein (1879), Whitney Houston (1963), Drew Barrymore (1975), Tina Turner (1939), Kate Winslet (1975), David Beckham (1975), Enrique Iglesias (1975), Michael Jordan (1963).

Mida toob Jänese aasta?

Jänes on pikaeealisuse, külluse ja rahu sümbol, kuid rahu Jänese aastalt oodata ei ole.

Tuleb vastuolusid täis aasta, kuid vaatamata sellele saab 2023 aga olema rahulikuma energiaga kui möödunud aasta.

Sellel aastal on aeg pöörata pilk enda sisse ning tutvuda oma alateadvusega, usaldada intuitsiooni ja viia sisse muudatusi oma sise maailmas.

Oluline on enesega tegelemine, eneseharramine, uute kogemuste saamine, ümberõppimine.

Tugevalt häiritud on sel aastal rahatsoon, mis tähendab, et inimene muutub laisaks ega hoolitse piisavalt enda või oma ettevõtte heaolu eest.

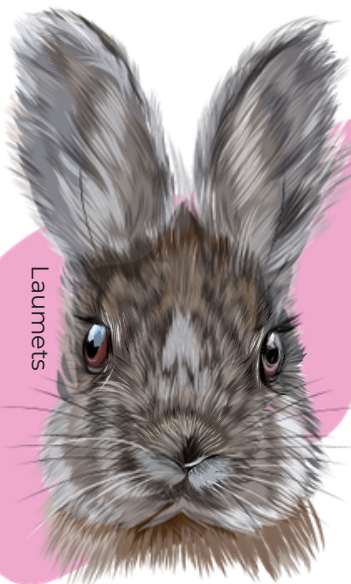
See aasta soosib igasugust suhtlemist, diplomaatiat ning avatust.

Oma eesmärkide saavutamiseks tasub olla pigem alalhoidlikum, rahulikum, mitte tahta tulemust kohe, vaid varuda kannatlikkust ja aega.

Sobiva hetke ära ootamine võib tuua palju kasu. Aga kui tegutseda liiga arglikult, võib ka juba võidetud kaotada.

Jänese aasta lõpeb 9. veebruaril 2024.

- „Sõprus iseendaga on kõige tähtsam, sest ilma selleta ei saa me olla sõbrad kellegi teisega.“ E. Roosevelt
- „Sõber on see, kellega saan olla avameelne. Tema selt sis võin valjusti mõelda.“ R. W. Emerson
- „Tõeline sõprus on nagu hea tervis, harva mõistetakse selle tõelist väärtust enne, kui ollakse sellest ilma jäänud.“ C. C. Colton
- Ütle mulle, kes on sinu sõbrad, ja ma ütlen, kes sa ise oled. (Vene vanasõna)
- Kui hakatakse vastastikku vigu mõõtma, siis sõprus kaob. (India vanasõna)
- „Sõprusel on üks hing ja kaks keha.“ Aristoteles
- Õige sõber kaalub enam kui kuld. (Eesti vanasõna)
- Tahad sõbrast lahti saada, laena talle raha. (Eesti vanasõna)
- Parema ühe vana sõber kui kaks uut. (Eesti vanasõna)
- Pruuti on kerge leida, aga raske pidada, sõpra on raske leida, aga kerge pidada. (Eesti vanasõna)
- „Armastus suudab loota seal, kus mõistus heidaks meelt.“ G. Lyttelton
- „Tõeline armastus erineb kullast ja savist selle poolest, et ta ei lähe jagamisel väiksemaks.“ P. Shelley
- „Armastada on tunda iseend teises inimeses.“ E. Tolle
- „Armastuses maksavad noored selle ees, mida nad teevad, vanad aga selle eest, mida nad ei tee.“ P. Beaumarchais
- „Armastus on kõrgeim eesmärk, milleni inimene üldse võib püüelda.“ V. Frankl
- „Argpüks ei ole suuteline armastust üles näitama, see on vaprast eelisõigust.“ Mahatma Gandhi
- „Vaid see tähendab midagi, kes midagi armastab. Olla mitte keegi ja mitte midagi armastada on üks ja seesa.“ L. Feuerbach
- „Armastus on niivõrd kõigkõiv, et muudab ka meid endid põhjalikult.“ F. Dostojevski

Laumets

Allikad:

<https://www.eestiomafengshui.ee/et/c/janese-aasta>

<https://horoskoop24.ee/hiina-horoskoop/janes>

<https://www.seeder.ee/janese-aasta-bagua-tasakaalustamine> FOTOD: FREEPIK

Lugejamäng

Meie kooliarmsadõpetajad jagasid oma lapsepõlvfotosid, et lugejad saaks nuputada, kas nad on ka praegu äratuntavad. Vihjeid ei ole, aga õpetajate nimed on kuhugi ajalehte ära peidetud. Kes otsib, see leiab! Täname kõiki õpetajaid, kes saatsid oma pildi! Lugejatelt ootame õigeid vastuseid 24. märtsiks aadressile lygemik@gmail.com. Kui te ka kõiki ära ei tunne, saatke oma vastus meile ikkagi, loosimises osalete ka ühe õige vastusega.

Otsitav õpetaja on pildil paremal.

Otsitav õpetaja on pildil vasakul.

MEEMIKONKURSS

14. märtsil tähistame emakeelepäeva ning 30. jaanuaril pidasime esimest korda kirjanääduse päeva.

Lügemik kutsub kõiki õpilasi ja kooli töötajaid tegema vaimukaid ja teravaid meemeid eesti keele ja kirjanduse, nende õppimise ja õpetamise kohta! Julgustame mõtlema kas- tist välja, olema loovad ja vajadusel ka kriitilised, aga enne- kõike enda vastu.

palvamenis meemid saata 24. märtsiks e-posti- aadressile lygemik@gmail.com. Parimad meemid avaldame aja- lehes ning anname välja vähe- malt kolm preemiat!

EELMINE LUGEJAMÄNG

Detsembrikuu ajalehes olnud jõuluteemalise anagrammristisõna vastuseks oli „piparkoogimaja“. Suur tänu kõigile vastajatele! Loosiõnn naeratas Eisi Sabrele 2.b klassist. Palju õnne! Auhinna, milleks on Lügemiku kinkekomplekt, toimetab võitjatele kätte Lügemiku toimetuse.

LÜGEMIK

Kui sul on ideid, millest kirjutada, või tahad ise mõne artikli kirjutada, võta meiega julgelt ühendust! Oodatud on ka kõik luuletused, jutud, fotod ja joonistused. Kirjuta meile meiliaadressile lygemik@gmail.com, saada sõnum Stuudiumis või tule lihtsalt vestlema!

LÜGEMIKU TOIMETUS

Peatoimetaja: Anne-Liis Tulsik. Reporterid: Cärolyn Kalda, Kaisa Kreela, Dagmar Henriette Levin, Karmen Pärna, Sandra Siilbek, Anne-Liis Tulsik, Maarja-Hanna Ulman. Fotograaf: Gleb Volodtšenko. Küljendaja: Timo Arbeiter. Keeletoimetaja: Triin Nagel. Juhendajad: Timo Arbeiter ja Triin Nagel.